

Sprawozdania finansowe w czasie COVID-19

Aneta Bugalska

Partner w Advicero Nexia

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Sprawozdania finansowe w czasie COVID-19 – agenda szkolenia

- Sytuacja służb księgowych w dobie koronawirusa
- Terminy związane ze sprawozdawczością roczną
- Kluczowe zasady sporządzania sprawozdania finansowego oraz rekomendacje KSR
- Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19
- Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19
- Odpowiedzi na pytania uczestników webinarium

Sprawozdania finansowe w czasie COVID-19

Głównym celem sprawozdania finansowego jest rzetelne i jasne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej jednostki oraz jej wyniku finansowego.

Podstawowe zasady rachunkowości: wiarygodność, ostrożność, indywidualna wycena, istotność, kontynuacja działalności.

Sytuacja służb finansowych w dobie koronawirusa

- Wyniki badań kondycji branży księgowo-rachunkowej podczas pandemii koronawirusa:
 - ❖ **Ciężar przeprowadzenia firm przez epidemię koronawirusa** – branża znalazła się na pierwszej linii walki finansowej o przetrwanie naszych firm i firm klientów; przygotowywanie wniosków o pomoc z budżetu państwa.
 - ❖ **Praca zdalna, do której wiele firm nie była przygotowana** – w związku z feminizacją zawodu księgowego w Polsce zazwyczaj połączona z opieką nad dziećmi.
 - ❖ **Niedobory kadrowe w związku z zachorowaniami** – upadek wielu małych biur rachunkowych, stres pracowników księgowych związany z obecną sytuacją.
 - ❖ **Częste zmiany zmiany w przepisach** dodatkowym utrudnieniem pracy księgowych.

Terminy związane ze sprawozdawczością roczną

❖ **Art. 52.1 Ustawy o rachunkowości** (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z dnia 1.02.2021 r.)

Kierownik jednostki zapewnia sporządzenie rocznego sprawozdania finansowego nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia bilansowego i przedstawia je właściwym organom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy.

❖ **Art. 53.1 Ustawy o rachunkowości** (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 z dnia 1.02.2021 r.)

Roczne sprawozdanie finansowe jednostki, z zastrzeżeniem ust. 2b (dot. oddziałów przedsiębiorców zagranicznych), podlega zatwierdzeniu przez organ zatwierdzający, nie później niż 6 miesięcy od dnia bilansowego.

❖ **Ministerstwo Finansów** – informacje na bieżąco odnośnie do terminów

<https://www.gov.pl/web/finanse/termin-sporzadzenia-sprawozdan-finansowych-za-2020-r>

❖ **Petycja Fundacji Wspierania i Rozwoju Biur Rachunkowych** – przesunięcie terminu o 3 miesiące

<https://www.petycjeonline.com/przesuniecie-terminow-sporzadzenia-sprawozda-finansowych-o-3-miesiace>

Kluczowe zasady sporządzania sprawozdania finansowego oraz rekomendacje KRS

- Zdolność do kontynuacji działalności gospodarczej jednostki fundamentem prawidłowego sporządzenia sprawozdania finansowego.
- Kwestia utraty wartości aktywów:
 - ❖ Przeterminowane należności
 - ❖ Przeterminowane, nie rotujące zapasy
 - ❖ Niewykorzystane środki trwałe
 - ❖ Realizowalność aktywów z tytułu podatku odroczonego
 - ❖ Odpis wartości firmy, gdy plany biznesowe zakładane w momencie transakcji, w której wartość powstała, znacząco się zmieniły
 - ❖ Inwestycje w inne spółki oraz nieruchomości inwestycyjne – rozważenie opcji wyceny w wartości godziwej

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

- Prawidłowa ocena kwestii zdolności do kontynuowania działalności przez kolejne 12 miesięcy od dnia bilansowego dokonana przez zarząd i odpowiednia prezentacja w sprawozdaniu finansowym – kierownik jednostki jest odpowiedzialny za ocenę i związane z tym odpowiednie ujawnienia w sprawozdaniu finansowym:
 - ❖ Analiza ryzyk i zagrożeń natury finansowej, operacyjnej, innej związanej, które mogą wpłynąć na zdolność kontynuacji działalności.
 - ❖ Analiza czynników prawno-regulacyjnych, np. pomoc i wsparcie rządowe, zakazy przemieszczania się i podróżowania, lock down, zamknięcie niektórych branż.
 - ❖ Analiza potencjalnych źródeł finansowania zastępczego, sytuacja dostawców i odbiorców i jej wpływ na przewidywaną rentowność czy kontynuację dostaw i usług.
 - ❖ Analiza potencjalnych zmian w płynności finansowej zapewniającej wywiązywanie się jednostki z zobowiązań w terminie.
 - ❖ Nakreślenie scenariuszy rozwoju sytuacji finansowej i majątkowej jednostki.
 - ❖ Prawdopodobieństwo postępowania restrukturyzacyjnego.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

- ❖ Zamiana preferencji i zachowania ludzi.
- ❖ Zmiany legislacyjne dotyczące kwestii podatkowych czy rachunkowych.
- ❖ Konieczność ograniczenia produkcji/sprzedaży, utrata rynków zbytu.
- ❖ Kłopoty ze ściągalnością należności.
- ❖ Utrata licencji/koncesji niezbędnej do prowadzenia działalności.
- ❖ Wahania kursów walut.
- ❖ Przestarzała technologia.
- ❖ Odejście kluczowego personelu.
- ❖ Poniesienie strat przewyższających kapitał podstawowy.
- ❖ Negatywne główne wskaźniki finansowe.
- ❖ Toczące się przeciwko jednostce postępowania sądowe lub administracyjne, które w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia spowodują powstanie zobowiązań, których jednostka nie zdoła zaspokoić.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Przeprowadzona analiza zdolności do kontynuowania działalności przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości w niezmiennym istotnie zakresie bez postawienia jej w stan likwidacji lub upadłości oznacza odpowiednie ujawnienie w sprawozdaniu finansowym:

- ❖ W e-sprawozdaniu we wprowadzeniu (zgodnie z załącznikiem do ustawy nr 1, 5 i 6) albo w informacji dodatkowej (zgodnie z załącznikiem do ustawy nr 4) – należy potwierdzić wyrazem TAK założenie kontynuacji działalności.
- ❖ Opis wpływu pandemii według informacji dostępnych **na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego** należy ujawnić w dodatkowych informacjach i objaśnieniach (zdarzenia po dniu bilansowym lub/i zdarzenia w trakcie roku obrotowego).

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Przeprowadzona analiza zdolności do kontynuowania działalności przez jednostkę wskazuje, że założenie kontynuacji działalności **nie jest zasadne**:

- W e-sprawozdaniu we wprowadzeniu (zgodnie z załącznikiem do ustawy nr 1, 5 i 6) albo w informacji dodatkowej (zgodnie z załącznikiem do ustawy nr 4) – należy potwierdzić wyrazem NIE brak założenia kontynuacji działalności.
- Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z zasadami wynikającymi z **art. 29 i art. 36 ust. 3 ustawy o rachunkowości** (uwaga – kapitał z aktualizacji wyceny):
 - ❖ Wycena aktywów jednostki w cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania, nie wyższych od cen ich nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.
 - ❖ Obowiązek utworzenia rezerwy na przewidywane dodatkowe koszty i straty spowodowane zaniechaniem lub utratą zdolności do kontynuowania działalności.
 - ❖ Połączenie składników kapitału własnego w jeden kapitał (fundusz) podstawowy.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

- Opis wpływu pandemii według informacji dostępnych **na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego** należy ujawnić w dodatkowych informacjach i objaśnieniach (zdarzenia po dniu bilansowym lub/i zdarzenia w trakcie roku obrotowego).

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Art. 54 ustawy o rachunkowości:

- Jeżeli po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe, lub powodujących, że założenie kontynuowania działalności przez jednostkę nie jest uzasadnione, powinna ona odpowiednio zmienić to sprawozdanie, dokonując jednocześnie odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego sprawozdanie finansowe dotyczy, oraz powiadomić biegłego rewidenta, który sprawozdanie to bada lub zbadał. Jeżeli zdarzenia, które nastąpiły po dniu bilansowym, nie powodują zmiany stanu istniejącego na dzień bilansowy, to odpowiednie wyjaśnienia zamieszcza się w informacji dodatkowej.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Art. 54 ustawy o rachunkowości:

- Jeżeli jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach, o których mowa w ust. 1, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego, to ich skutki ujmuje w księgach rachunkowych roku obrotowego, w którym informacje te otrzymała.
- Jeżeli w danym roku obrotowym lub przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za ten rok obrotowy jednostka stwierdziła popełnienie w poprzednich latach obrotowych błędu, w następstwie którego nie można uznać sprawozdania finansowego za rok lub lata poprzednie za spełniające wymagania określone w art. 4 ust. 1, to kwotę korekty spowodowanej usunięciem tego błędu odnosi się na kapitał (fundusz) własny i wykazuje jako "zysk (strata) z lat ubiegłych".

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Rodzaje **zdarzeń po dniu bilansowym (KSR 7)**, czyli wszystkich istotnych zdarzeń dotyczących jednostki, które nastąpiły po dniu bilansowym do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego:

- **Zdarzenia korygujące** – dostarczające dowodów na istnienie określonego stanu na dzień bilansowy – przykłady: utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności w związku z likwidacją klienta, utworzenie rezerwy na koszty związane z zapobieganiem COVID-19.
- **Zdarzenia niekorygujące** – wskazujące na stan zaistniały po dniu bilansowym – przykłady: złamanie warunków umów kredytowych, faktyczne lub spodziewane skutki spadku sprzedaży po dniu bilansowym, zwolnienia pracownicze.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Krajowy Standard Rachunkowości Nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dniu bilansowym – ujęcie i prezentacja” (punkty 6.1-6.7).

Do zdarzeń po dniu bilansowym, które mogą być następstwem pandemii należą w szczególności:

- znaczące zmiany cen aktywów lub kursów wymiany walut obcych, mających związek z działalnością jednostki,
- spadek wartości rynkowej inwestycji posiadanych przez jednostkę,
- przeznaczenie do sprzedaży lub znacząca sprzedaż aktywów przez jednostkę,
- zaciągnięcie znaczących zobowiązań przez jednostkę,
- udzielenie przez jednostkę wysokich gwarancji, poręczeń,
- wniesienie sprawy do sądu lub otrzymanie pozwu przez jednostkę w sprawach, wynikających ze zdarzeń, które nastąpiły po dniu bilansowym.

Ocena kontynuacji działalności w czasach COVID-19

Poza wymienionymi w KSR 7 przykładami, skutek pandemii może nastąpić zagrożenie **istotnego zmniejszenia przychodów jednostki przy konieczności ponoszenia kosztów stałych**. Może to spowodować ryzyko utraty płynności jednostki.

Opis zdarzeń mających wpływ na ocenę sytuacji jednostki powinien zawierać informacje o:

- rodzaju zdarzenia,
- szacunkowej kwocie jego skutków lub stwierdzać, że szacunek jest na dany moment w praktyce niewykonalny.

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Celem inwentaryzacji jest ustalenie rzeczywistego stanu aktywów i pasywów jednostki, co warunkuje prawidłowość sprawozdania finansowego i wyniku finansowego.

Art. 26 ustawy o rachunkowości określa trzy metody inwentaryzacji:

- spis z natury
- potwierdzenie sald
- weryfikacja danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami.

Inwentaryzacja – co do zasady na ostatni dzień roku obrotowego – z wyjątkami i uproszczeniami (art. 26 ust. 3 ustawy o rachunkowości).

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Inwentaryzacja drogą spisu z natury może być kłopotliwa w czasie pandemii, dlatego Ministerstwo Finansów przedstawiło korzystne dla przedsiębiorców stanowisko, w którym dopuszcza przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji zamiast w formie spisu z natury.

Resort finansów poinformował, że jednostki mogą powołać się na **art. 26 ust. 1 pkt 3 UoR**, zgodnie z którym inwentaryzację w drodze weryfikacji przeprowadza się odnośnie do środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów, jeżeli **przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe**.

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Korzystanie z tych rozwiązań powinno dotyczyć wyjątkowych sytuacji.

Jedną z przesłanek powinno być występowanie ryzyka epidemiologicznego w określonych podmiotach, jednakże należy wziąć pod uwagę, że ryzyko to może być różne w zależności od jednostki oraz od składnika majątku podlegającego inwentaryzacji.

W przypadku skorzystania przez jednostkę ze wspomnianego rozwiązania należy sporządzić dokumentację uzasadniającą przeprowadzenie inwentaryzacji drogą weryfikacji zamiast spisu z natury i wraz z dokumentacją potwierdzającą porównanie danych z ksiąg rachunkowych na dzień bilansowy z dokumentami np. z systemu magazynowego, czy innych ewidencji, powinny stanowić załączniki do protokołu weryfikacji.

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Podsumowując, jednostka powinna dołożyć wszelkich starań, aby inwentaryzację składników aktywów przeprowadzić drogą spisu z natury przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa koniecznych dla jej przeprowadzenia. Natomiast w razie zaistnienia sytuacji wyjątkowej i przeprowadzenia inwentaryzacji drogą weryfikacji zamiast spisu z natury, zadbać o odpowiednią dokumentację.

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Globalny wpływ COVID-19 na gospodarkę światową może skutkować koniecznością aktualizacji dotychczas stosowanych metod wyceny aktywów i pasywów. Stosowane dotąd modele i metody mogą nie odzwierciedlać już obecnych warunków rynkowych. Stąd konieczne mogą okazać się testy na utratę wartości.

Ze względu na dużą niepewność i związany z tym wysoki poziom subiektywizmu może pojawić się zapotrzebowanie na pomoc ekspertów do spraw wycen.

Wykorzystywane wcześniej w analizach dane dotyczące wartości średnich czy dane historyczne mogą nie być już odpowiednie dla wielu branż lub wymagają uzupełnienia innymi danymi/informacjami.

Zmiany w zakresie wyceny aktywów i pasywów oraz inwentaryzacji w sytuacjach wyjątkowych związanych z COVID-19

Przykłady szacunków księgowych, w przypadku których istnieje ryzyko subiektywizmu przy wycenie, mogące nastroczać wątpliwości przy wycenie:

- Utrata wartości aktywów niefinansowych (np. wartości niematerialnych i prawnych), wartości firmy i aktywów finansowych.
- Wartość godziwa aktywów finansowych (inwestycje i należności).
- Wartość godziwa zobowiązań finansowych.
- Restrukturyzacja zobowiązań.
- Stopień zaawansowania umów budowlanych.
- Możliwość odzyskania aktywa z tytułu podatku odroczonego.
- Aktywa i zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych.
- Zobowiązania z tytułu leasingu.

Inne ujawnienia związane z COVID-19 w sprawozdaniu finansowym za rok 2020

- Wsparcie z „Tarczy Antykryzysowej”.
- Dodatkowe koszty operacyjne poniesione w związku z COVID-19.
- Utrata wartości aktywów (wszelkie odpisy i przyczyny ich utworzenia).
- Obok skutków bezpośrednich również potencjalny, pośredni wpływ, jak np. zakłócenie łańcucha dostaw czy ogólnie niższa aktywność gospodarcza (np. w ramach powiązań branżowych).

Ujawnienia związane z COVID-19 w sprawozdaniu finansowym za rok 2020

Sporządzenie sprawozdania finansowego za rok 2020 jest niewątpliwie dużym wyzwaniem zarówno dla księgowych, jak i kierownictwa jednostek.

Znacznie wzrosło znaczenie ujawnień w sprawozdaniu finansowym, stąd kierownictwo musi dokonywać niejednokrotnie analiz, na podstawie których powinno stworzyć scenariusz optymistyczny i pesymistyczny rozwoju sytuacji finansowej jednostki.

Warto jak najszybciej rozpocząć pisanie sprawozdania finansowego, zwłaszcza w zakresie ryzyk związanych z wpływem COVID-19 na gospodarkę globalną, krajową i samo przedsiębiorstwo.

Należy również wziąć pod uwagę fakt, że gdyby pojawiła się konieczność wsparcia ze strony eksperta w przypadku trudności z trafnym oszacowaniem utraty wartości aktywów, może się to wiązać z niemożnością sporządzenia raportu w terminie.

Życzę sobie i Państwu, aby jak najczęściej realizowały się scenariusze optymistyczne.

Zapraszamy do zadawania pytań

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Sprawozdania finansowe w czasie COVID-19

Aneta Bugalska

Partner w Advicero Nexia

WEBINARIUM
DOSTĘPNE TAKŻE W

REKOMENDUJE

DZIENNIK
GAZETA PRAWNA

Aneta Bugalska

- partner w dziale usług księgowych i płacowych Advicero Nexia
- Licencjonowana księgowa, członek Stowarzyszenia Księgowych w Polsce
- posiada licencję na usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych
- doświadczenie zawodowe od 2000 r.
- specjalizuje się w księgowości spółek międzynarodowych, ma bogate doświadczenie w zakresie podatków, rachunkowości oraz raportowania zarówno według przepisów polskich jak i MSR oraz US GAAPS.

Kim jesteśmy

> Doświadczenie

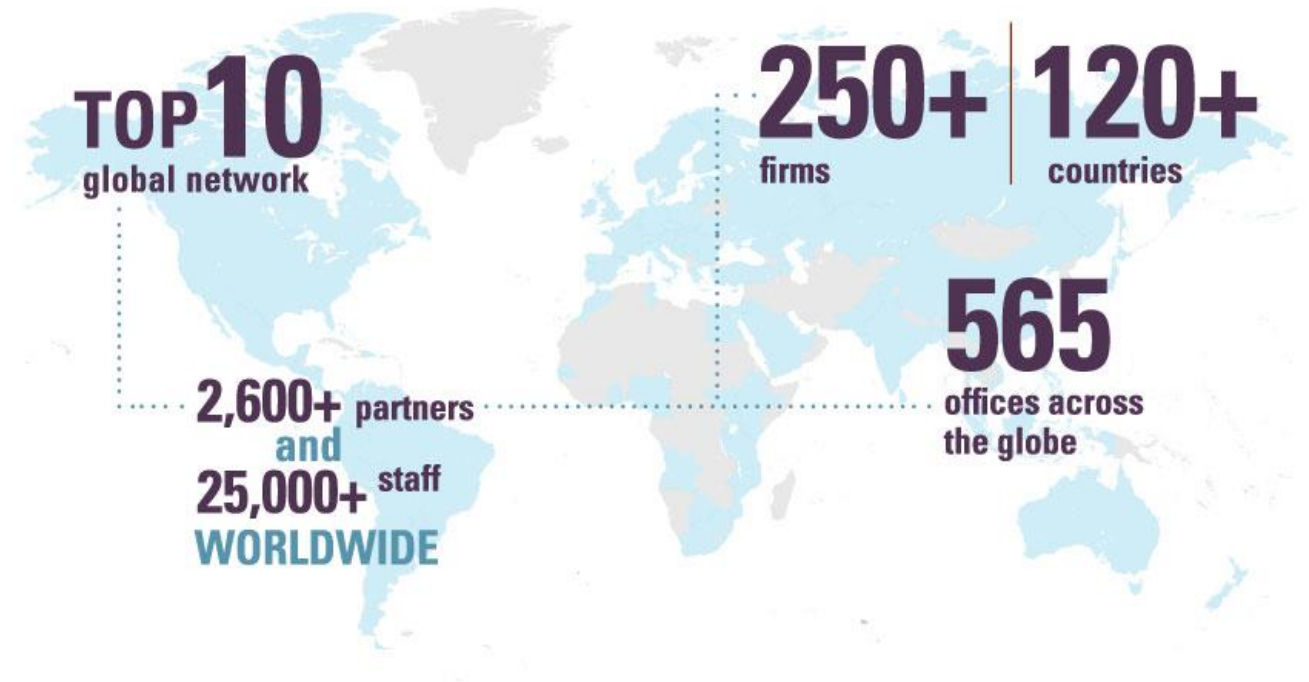
Nasza Grupa składa się ze specjalistów, którzy wyróżniają się wieloletnim doświadczeniem, wysokimi kwalifikacjami oraz praktyczną i ugruntowaną wiedzą dotyczącą polskich przepisów.

> Międzynarodowy zasięg

Od 2013 roku jesteśmy zrzeszeni w Nexia International, wiodącej organizacji wśród międzynarodowych grup firm konsultingowych.

> Komunikacja

Nasze usługi świadczymy w języku polskim, angielskim, niemieckim i włoskim.

Dzielimy się naszą wiedzą

„Tax News”

Miesięczna publikacja mailowa, zarówno w języku polskim, jak i angielskim

„Taxation and renewable Energy”

Publikacja mailowa zarówno w języku polskim, jak i angielskim

„E-Commerce”

Publikacja zarówno w języku polskim, jak i angielskim

„Real Estate”

Publikacja zarówno w języku polskim, jak i angielskim

„Tax blog”

<http://advicero.eu/blog/>

Dane kontaktowe:

Aneta Bugalska

Partner

Head of Accounting & Payroll

E: abugalska@advicero.eu

Advicero Nexia Sp. z o.o.
ul. Marszałkowska 126/134,
00-008 Warszawa
Polska
T: +48 22 378 17 10
E: office@advicero.eu
www.advicero.eu

Advicero Nexia is a member of Nexia International, an international network of independent accounting and consulting firms.